

занять фізичними вправами в цілому.

На підставі градації процесу фізичного вдосконалювання студентів на три взаємозалежні та взаємодоповнюючі процеси (фізичної підготовки, фізичної культури та спорту), кожний з яких має різні спонукальні детермінанти, виховні впливи з формування у студентів мотивації до занять фізичними вправами повинні мати певну спрямованість.

Під час занять фізичною підготовкою необхідно спиратися на мотиви повинності а також результативності та на соціально – значущі мотиви. Обов'язкова умова ціннісного ставлення до занять фізичною підготовкою – це формування у студентів розуміння значущості фізичної підготовки для професійної діяльності. Для цього досить широко можна використовувати впливи адміністративного характеру, а також моральні та матеріальні стимули.

В основі занять, об'єднаних поняттям «фізична культура», повинно бути поєднання результативних (досягнення тілесної досконалості а також доброго стану здоров'я та засвоєння індивідуально – необхідних прийомів та дій тощо) та процесуальних мотивів (зробити так, щоб заняття фізичними вправами стали привабливими самі по собі).

Література

1. Бакурадзе А.Б. Мотивация трудов педагогов. М.: Сентябрь, 2005. – 188с.
2. Занюк С. Психолгия мотивации / С.Занюк. –К.: Єльга – Н, 2005.-188с.
3. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы / Е.П. Ильин – СПб.: Питер 2006.-512с.
4. Маслоу А. Мотивация и личность. 3-е изд. / А. Маслоу // Перевод с англ. СПб.: Питер. 2010. -310с.
5. Психология: підручник для студ. вищих навч. закл. // За ред. Ю.Л. Трофімова. –К.: Льбиль, 2001. -558с.

References

1. Zebrowski P.T. (1997) "Symbol of symmetrical development: the reception of the YMKA in Poland // The international journal of the history of sport". Poland. -Vol.8. - #1. – p. 96-110
2. Davis K. (1977) "Human Behavior at Work": Organizational Behavior. 5th.ed. – New York: McGraw-Hill, -p.42.

УДК: 355.233.11:796(100)"195/199"

Підлетейчук Р.В.

аспірант Національного університету фізичного виховання і спорту України

ХАРАКТЕРНІ РИСИ ДОПРИЗОВНОЇ ВІЙСЬКОВО-ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МОЛОДІ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ

У статті висвітлені особливості військово-фізичної підготовки молоді допризовного віку в зарубіжних країнах у період 1950-2000 років. У цей період спостерігається тенденція до посилення державних структур, монополій, політичних партій, суспільних і релігійних організацій у розповсюдженні фізичної культури і використання її у своїх інтересах, у такому числі як засобу допризовної підготовки та ідеологічного впливу на молодь. Характерними рисами допризовної підготовки молоді у II період Новітнього часу є такі: посилення державного керівництва військово-фізичною підготовкою молоді, створення державних структур управління (Президентська рада з фізичної підготовки та спорту (США), державний комісаріат у справах молоді, спорту та активного дозвілля (Франція) та ін.); взаємодія військових міністерств з іншими державними структурами з питань військово-фізичної підготовки підлітків та юнаків; переважання спортивно-ігрового методу в процесі військово-фізичної підготовки; підвищення суспільної значущості громадських іклерикальнихспортивних організацій, які здійснюють військово-патріотичне виховання (скаутські; католицькі, християнські спортивні організації, іудейська «Маккабі»; воєнізовані молодіжні структури «Гадна» в Ізраїлі); вдосконалення організаційно методичних засад допризовної підготовки молоді; залучення до військово-фізичної підготовки не тільки юнаків, але й дівчат.

Ключові слова: військово-фізична підготовка, допризовний вік, зарубіжні країни.

Підлетейчук Р.В. Характерные черты допризывной военно-физической подготовки молодежи в зарубежных странах во второй половине XX века. В статье освещены особенности военно-физической подготовки молодежи допризывного возраста в зарубежных странах в период 1950-2000 годов. В этот период наблюдается тенденция к усилению государственных структур, монополий, политических партий, общественных и религиозных организаций в распространении физической культуры и использования ее в своих интересах, в том числе как средства допризывной подготовки и идеологического воздействия на молодежь. Характерными чертами допризывной подготовки молодежи во II период Новейшего времени являются: усиление государственного руководства военно-физической подготовкой молодежи, создание государственных структур управления; взаимодействие военных министерств с другими государственными структурами по вопросам военно-физической подготовки подростков и юношей; преобладание спортивно-игрового метода в процессе военно-физической подготовки; повышение общественной значимости общественных и клерикальных спортивных организаций, осуществляющих военно-патриотическое воспитание; совершенствование организационно методических основ допризывной подготовки молодежи; привлечение к военно-физической подготовке не только юношей, но и девушек.

Ключевые слова: военно-физическая подготовка, допризывной возраст, зарубежные страны.

Pidleteichuck R. Characteristic features of pre-conscription military-physical training of young people in foreign countries in the second half of the twentieth century. The article highlights the features of the military-physical training of young people of pre-conscription age in foreign countries in the period 1950-2000. During this period, there is a tendency to strengthen state structures, monopolies, political parties, public and religious organizations in disseminating physical culture and using it in their

own interests, including as a means of pre-conscription training and ideological influence on young people. The characteristic features of the pre-draft training of young people in the Second period of the newest time are: strengthening the state leadership of the military-physical training of young people, the creation of state government structures; the interaction of military ministries with other government agencies on the military-physical training of adolescents and young men; the predominance of the sport-game method in the process of military physical fitness; increasing the social significance of social and clerical sports organizations that carry out military-patriotic education; improving the organizational and methodological foundations of youth pre-draft training; attracting not only boys but also girls to military-physical training.

Key words: military physical training, pre-draft age, foreign countries.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій. В умовах масштабного застосування Збройних Сил України щодо стримування гібридної агресії на сході країни особливої уваги набуває питання формування ефективних і дієвих армійських підрозділів. За цих умов створення нової ефективної системи фізичної підготовки молоді є одним з головних елементів базового фундаменту, який забезпечить високу дієздатність Збройним Силам нашої держави.

За останні роки питання щодо організації військово-фізичної підготовки у Збройних Силах України привертає увагу дослідників і фахівців у зв'язку з реорганізацією останніх. Однак, більшість робіт присвячена системі фізичної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів (ВВНЗ). Однією з фундаментальних праць, де науково обґрунтовується концепція професійно спрямованої фізичної підготовки у ВВНЗ, є дисертаційне дослідження О.М. Ольхового [8]. Автор визначає невідповідність наявного рівня практичної готовності випускників ВВНЗ до виконання завдань за професійним призначенням. На проблему невідповідності чинної системи фізичної підготовки курсантів – майбутніх офіцерів сухопутних військ Збройних Сил України звертає увагу С.В. Романчук [15]. Досліджень, які стосувалися удосконалення спеціальної фізичної підготовки курсантів за окремими спеціальностями різних родів військ досить багато. Це роботи В.М. Романчука [14], К.В.Пронтенка [13] стосовно фізичної підготовки курсантів ВВНЗ технічного профілю; фізичну підготовку у ВНЗ МВС досліджував І.П.Закорко [4], а курсантів сухопутних військ – І.С. Овчарук [7], В.В. Паєвський [9], М.В. Кузнецов [5] та ін.

Але, умови сьогодення потребують розробки теоретико-методологічних основ формування повноцінного резерву армії України на основі порівняння систем фізичної підготовки армій провідних країн світу на різних історичних етапах, адаптації досвіду країн-членів НАТО у реформуванні та підвищенні ефективності системи фізичної підготовки особового складу Збройних Сил України до світових стандартів.

У доступних дослідженнях останніх років ми не знаходимо таких, які б стосувалися історичних передумов формування військово-прикладної фізичної підготовки в Україні. Остання дисертаційна робота з цього напрямку була захищена Я.В. Тимчаком у 1998 році [11] і стосувалася періоду IX-XVIII століть.

Однак є фундаментальні праці щодо історії фізичної культури з найдавніших часів і до наших днів науковців А.В. Цьося і Н.А. Деделюк [17], Н.Є.Пангеловой [10,11], Є.Н. Приступли. [12],

У зв'язку з цим актуальним є питання щодо визначення тенденцій розвитку форм, змісту, принципів формування військово-фізичної підготовки молоді в різні історичні періоди для визначення ефективних шляхів підвищення боєздатності Збройних Сил України в сучасних умовах.

Мета дослідження – на основі аналізу та узагальнення даних літературних джерел визначити характерні риси допризовної військово-фізичної підготовки молоді у зарубіжних країнах у II період Новітнього часу.

Результати дослідження та їх обговорення. Після другої світової війни розвиток фізичної культури визначався умовами, пов'язаними із створенням системи соціалістичних країн (до 90-х років XX ст.) і крахом колоніалізму. Розпад світу на різні суспільні системи і групи держав призвів до формування трьох напрямів у розвитку фізичної культури і спорту, а отже і різних підходів до військово-фізичної підготовки молоді.

У Німеччині, Італії, Японії були розформовані фашистські тоталітарні організації фізичного виховання молоді.

У розвинених країнах після другої світової війни збереглися фактори, що обумовили зростання ролі фізичної культури у житті суспільства. Але історична обстановка, яка склалась після розгрому фашизму і перемога демократичних сил визначили нові пріоритети її розвитку. Розпались організації тоталітарного фізичного виховання й спорту, значно розвинувся самодіяльний спортивний рух. Одночасно чітко виявилася тенденція до посилення втручання державних структур, монополій, політичних партій, суспільних і релігійних організацій у розповсюдженні фізичної культури і використання її у своїх інтересах, у тому числі як засобу допризовної підготовки та ідеологічного впливу на молодь. Значно посилювався, особливо у роки «холодної війни», вплив на діяльність спортивних організацій та фізичне виховання у навчальних закладах військових кіл [3,16,18].

Приклад США дозволяє констатувати, що військові потреби, а саме військово-фізичної підготовки молоді продовжують визначати зміст та організаційно-методичні засади шкільного фізичного виховання. Так, у 1949-1950 рр. біля 9 млн. юнаків призовного віку у США були визнані фізично не здатними до військової служби. Як зауважують Н.Ю. Мельникова, О.В. Трескін (2013), Б.Р. Голощапов (2002), війни у Кореї (1950-1953) і у В'єтнамі (1964-1973) наочно продемонстрували низьку фізичну підготовленість американської молоді. У 1956 році президент Д. Ейзенхауер, а у 1961 році президент Д. Кеннеді, які особисто займались питанням фізичного розвитку американців, висловили занепокоєння з цього приводу і необхідність у прийнятті відповідних заходів. Була сформована Президентська рада з фізичної підготовки і спорту, яка стала одним з основних важелів національної компанії оздоровлення американської нації. Було запроваджене регулярне тестування всіх школярів США у віці 6-17 років за єдиною програмою: човниковий біг 3*30 футів, підтягування на перекладині, кількість згинань і розгинань тулуба за 1 хв., нахил вперед, сидячи на підлозі, біг на 1 милю (1609 м).

На той час у США були суттєві розбіжності у поглядах щодо організації фізичного виховання у державних і приватних навчальних закладах. У більшості початкових шкіл державного сектору не було достатньої кількості спортивних споруд. У багатьох державних школах уроки фізичної культури взагалі не проводились. Разом з тим, у більшості приватних

шкіл були зали, басейни, спортивне обладнання та інвентар; заняття проводили кваліфіковані педагоги.

З часом ситуацію вдалося виправити. Кількість уроків фізичної культури – 3-4 на тиждень і хоча єдиної програми для всіх шкіл США не існує, кожен штат і шкільний округ мають право розробляти власну програму. З 80-х років ХХ ст. велике розповсюдження отримали додаткові й факультативні заняття фізичними вправами і спортом, тобто позаурочні форми занять. Керує цією діяльністю Муніципальна рада внутрішкільного спорту, яка узгоджує свою роботу з місцевими радами, членами яких є батьки і вчителі. Професія вчителя фізичної культури або тренера у США стала престижною, а одним з найважливіших його завдань є виховання у дітей розуміння важливості у регулярних заняттях фізичною культурою і спортом, оскільки це сприяє успішному просуванню у житті, досягненню успішної кар'єри та ін. [3, 6, 18].

У ФРН, Англії, Італії, Скандинавських країнах керівництво і робота з фізичного виховання і спорту у школах здійснюється державними установами (міністерство спорту, освіти та військового міністерство). У цих державах фізичне виховання у школах є обов'язковим предметом, кількість уроків на тиждень – 2-4. Основним методом є спортивно-ігровий, який у старших класах дозволяє досить ефективно вирішувати завдання військово-фізичної підготовки. У школах Швеції та Норвегії виділяють додатково один день на тиждень для проведення ігор і походів.

У ФРН з боку держави найбільшу увагу розвитку фізичної культури приділяли силові міністерства, а саме – Міністерство внутрішніх справ і Міністерство оборони, де були створені спеціальні підрозділи. Саме ці відділення здійснювали фінансування різноманітних заходів: наукові дослідження у сфері фізичної культури і спорту; проведення різноманітних спортивних змагань і наукових заходів (конференцій, конгресів); видавництво спеціальної літератури; підготовка кадрів; організація допризовної підготовки молоді у навчальних закладах та ін. [2, 3].

Посилилось державне управління сферою фізичної культури та спорту у Франції, де у 1947 р. була створена Генеральна дирекція у справах молоді та спорту. Цікавим є те що, очолював це державну установу фахівець у галузі військово-фізичної підготовки полковник Ганстан Ру. У 1958 р., коли президентом Франції був обраний генерал де Голль, який приділяв дуже багато уваги посиленню боєздатності французької армії, був створений верховний комісаріат у справах молоді та спорту, а першим комісаром був призначений відомий альпініст Морис Ерцог. У 1963 р. цей орган був перетворений у Державних комісаріат у справах молоді, спорту та активного дозвілля. У його функції входили: контроль за матеріально-технічною базою та підготовкою фахівців фізичного виховання та спорту; організація фізичного виховання школярів (у тому числі – військово-фізична підготовка); здійснення медичного контролю учнів; організація активного відпочинку дітей і молоді, таборів під час канікул та ін.

Підвищення значущості підготовки молоді у ІІ період Новітнього часу обумовлене також появою нових держав, які змушені знаходитись у стані перманентних військових дій. Найбільш яскравим прикладом у цьому плані є Ізраїль, який був утворений в 1948 році. Відомо, що ізраїльська армія є однією з найбільш боєздатних в світі, що у значній мірі пояснюється наявністю у країні ефективними допризовними та резервістськими системами. На думку експертів [1, 18], ці системи забезпечують високий рівень військово-прикладної та фізичної підготовленості чоловічого та жіночого населення Ізраїлю, оскільки за законами цієї країни більшість чоловіків і жінок різного віку повинні виконувати військові обов'язки. Саме тому Сили оборони Ізраїлю (COI) часто називають народними і відповідно вони мають назву «Цахал».

Аналіз літературних джерел свідчить, що створена у 1948 р. система допризовної підготовки приділяє велику увагу питанням допризовного навчання і виховання юнаків і дівчат. У країні створена та ефективно функціонує молодіжна воєнізована структура «Гадна», або «Корпус молоді». Основним завданням цієї організації є допризовна військово-фізична підготовка. Такий підхід до військово-патріотичного виховання молоді дозволяє суспільству якісно вирішувати одне з найголовніших завдань виховання й навчання підростаючого покоління, надає можливість молоді не тільки краще підготувати себе до військової служби, але й визначити місце і рівень власної відповідальності перед державою. Про це свідчить і те, що окрім провідних положень військово-професійної діяльності, фізичної та психологічної підготовки ізраїльська молодь докладно вивчає основи державної політики та її перспективи [1, 10].

В Ізраїлі щорічно проводиться велика кількість заходів військово-патріотичної спрямованості, у яких приймає участь більше 100 тис. юнаків і дівчат. Ці заходи включають підготовку та участь молоді у різних військово-спортивних змаганнях, воєнізованих конкурсах, табірних зборах і навчаннях з основ військово-прикладної, фізичної й гірської підготовки, організації польових виходів та ін.

У таких заходах також приймають участь єврейські юнаки і дівчата, які раніше проживали в інших країнах, що дозволяє їм готувати себе не тільки до військової служби, але й швидше адаптуватися до умов перебування в Ізраїлі.

В умовах табірних зборів проводяться заняття з фізичної і строювої підготовки, ознайомлення з тактичними діями родів військ та військовими спеціальностями. Приділяється увага захисним діям, пов'язаним із загрозою застосування зброї масового знищення.

Формами військово-фізичної підготовки в умовах табірних зборів є: ранкова фізична зарядка (30-45хв.); фізична підготовка у вигляді тренування (1-1,5 год.); заняття з медичної підготовки (програма розрахована на 60 год.); польові виходи, навчання на місцевості, марш-кидки.

В процесі допризовної підготовки велика увага приділяється формуванню навичок бойової взаємодії у складі підрозділів (бойові стрільби, тактичні завдання в умовах польових навчань та ін.).

Основний етап допризовної підготовки проводиться у таборі під керівництвом офіцерів, де моделюються реальні умови бойових дій, що дозволяє призовникам досягти високого рівня військово-прикладної, фізичної, психологічної підготовленості [1].

Висновки. Таким чином, у ІІ період Новітнього часу, в результаті нових умов економічного, політичного, культурного розвитку світового суспільства зберігаються фактори зростання суспільної значущості фізичної культури, а також – такої її складової, як військово-фізична підготовка. Характерними рисами допризовної підготовки молоді у другій половині ХХ ст. є такі: посилення державного керівництва військово-фізичною підготовкою молоді, створення державних

структур управління (Президентська рада з фізичної підготовки та спорту (США), державний комісаріат у справах молоді, спорту та активного дозвілля (Франція) та ін.); взаємодія військових міністерств з іншими державними структурами з питань військово-фізичної підготовки підлітків та юнаків; переважання спортивно-ігрового методу в процесі військово-фізичної підготовки; підвищення суспільної значущості прикладних організацій, які здійснюють військово-патріотичне виховання (скаутські, клерикальні спортивні організації – католицькі, християнські, іудейська «Маккабі»); воєнізовані молодіжні структури («Гадна» в Ізраїлі); вдосконалення організаційно-методичних засад допризовної військової підготовки молоді; залучення до військово-фізичної підготовки не тільки юнаків, але й дівчат.

Перспективою подальшого дослідження буде вивчення історичних передумов формування військово-прикладної фізичної підготовки в Україні.

Література

1. Бурдейный А.А. Допризывная военно-физическая подготовка израильской молодежи /А.А. Бурдейный, В.А. Щеголев, С.С. Прокопчук, Е.Ф. Зефирова// Ученые записки университета имени П.Ф. Лесгафта. – 2016. - №11(141). – С. 37-40.
2. Голощапов Б.Т. История физической культуры и спорта: учебник для студ. учреждений высш. проф. образования /Б.Т. Голощапов. – 10-е изд. – М.: Изд. центр «Академия», 2013. – 320с. – (Сер. Бакалавриат)
3. Григоревич В.В. Всеобщая история физической культуры и спорта: учеб. пособие /В.В. Григоревич. – М.: Из-во «Советский спорт», 2016 – 371с.
4. Закорко И.Г. Специальная физическая подготовка в высших учебных заведениях МВД Украины с учетом индивидуальной моторики курсантов: дис...канд.наук по физическому воспитанию и спорту: спец. 24.00.02/ И.Г. Закорко. – Киев: НУФВСУ, 2001. – 197с.
5. Кузнецов М.В. Удосконалення фізичної підготовки кандидатів у підрозділи Сил спеціальних операцій Збройних Сил України : дис...канд. наук з фіз.вих.і спорту: спец. 24.00.02/ М.В.Кузнецов. – Львів, 2018. – 235с.
6. Мельникова Н.Ю. История физической культуры и спорта: учебник /Н.Ю. Мельникова, А.В. Трескин; под ред. проф. М.Ю. Мельниковой. – М.: Советский спорт, 2013. – 392с.
7. Овчарук І.С. Система фізичної підготовки майбутніх фахівців з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій: автореф.дис...канд. наук з фіз.вих. і спорту : спец. 24.00.02/ І.С.Овчарук. – Львів, 2008. – 20с.
8. Ольховий О.М. Теоретико-методичні засади системи фізичної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів: автореф.дис...доктора наук з фіз.вих. і спорту : спец. 24.00.02/ О.М. Ольховий. – Київ, 2013.- 41с.
9. Паєвський В.В. Спеціальна фізична підготовка курсантів ВВНЗ протиповітряної оборони Сухопутних військ ЗСУ автореф.дис...канд. наук з фіз.вих. і спорту : спец. 24.00.02/ В.В.Паєвський. – Харків, 2008.- 20с.
10. Пангелова Н.Є. Організація фізичної підготовки в арміях провідних країн світу / Н.Є. Пангелова, Д.О. Мінкін// Вісник Кам'янець-Подільського нац. ун-ту імені Івана Огієнка: Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. – Кам'янець-Подільський:Кам'янець-Подільський: нац. ун-т. імені Івана Огієнка, 2015. – Вип 8. – С 268 – 274.
11. Пангелова Н.Є.Історія фізичної культури: навч. посібник /Н.Є.Пангелова . – К.: Освіта України, 2010. – 294с.
12. Приступа Є.Н. Народна фізична культура українців / Є.Н. Приступа. – Львів:УСА, 1995. – 254с
13. Пронтенко К.В. Удосконалення фізичної підготовленості курсантів операторських спеціальностей засобами гирьового спорту на етапі первинного навчання: автореф.дис...канд. наук з фіз.вих. і спорту : спец. 24.00.02/ К.В. Пронтенко. – Львів, 2009. – 21с.
14. Романчук В.М. Обґрунтування змісту та організації форм фізичної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів технічного профілю: автореф.дис...канд. наук з фіз.вих. і спорту : спец. 24.00.02/ В.М. Романчук. – Львів, 2007. – 20с.
15. Романчук С.В. Фізична підготовка курсантів військових навчальних закладів Сухопутних військ Збройних Сил України: монографія/С.В. Романчук. – Львів: АСВ. 2012. – 408с.
16. Солопчук М.С. Історія фізичної культури і спорту: навчальний посібник /М.С. Солопчук. – Кам'янець-Подільський: «Абетка-Нова», 2001. – 236с.
17. Цьось А.В. Історія фізичного виховання на теренах України з найдавніших часів до початку ХХ ст.: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.]/А.В. Цьось, Н.А. Деделюк. – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. – 456с.
18. Щеголев В.А. Физическая подготовка в военных образовательных системах США / В.А. Щеголев// Теория и практика физической культуры. – 2014. - №9. – С. 55-60.

References

1. Burdeynyi, A. (2016) Doprizyivnaya voenno-fizicheskaya podgotovka izrail'skoy molodezhi [Pre-requisite military-physical training of Israeli youth]. *Ucheny iezapiski universite taimeni P.F. Lesgafta –Scientific notes of the P. F Lesgaft University, 11(141)C. 37-40* [in Russian].
2. Golos hchapov, B. (2013) *Istoriya fizicheskoy kultury i sporta: uchebnik dlya stud. uchrezhdeniy vyissh. prof. obrazovaniya* [The history of physical culture and sports: a text book for stud. institutions higher. prof. of education]. Moscow : «Academiya» [in Russian].
3. Grigirevich, V. (2016) *Vseobshchaya istoriya fizicheskoy kultury i sporta: ucheb. posobie* [The general history of physical culture and sports: text book]. Moscow : «Sovetskiy sport» [in Russian].
4. Zakorko, I. (2001) *Spetsial'naya fizicheskaya apodgotovka v vyisshihuc hebnyi hzavede niyah MVD Ukrainyi s ucheto mindividual noymotori kikursantov* [Specialphysi caltraininginhighere ducationalinsti tutionsof the Ministry ofl nternal Affairs of Ukraine, takingin toacc ountth eindi vidual motorsk illsof cadets]. *Extended abstract of Candidate's thesis.* - Kiev: NUFVUSU [in Ukrainian].

5. Kuznietsov, M. (2018) Udoskonalennia fizychnoi pidhotovky kandydativ u pidrozdily Sylspetsia lnykoperat siiZbro inykh Sy UKrainy [Improving of physical preparation of candidates in military forces of Ukraine]. *Extended abstract of Candidate's thesis.* –Lviv [in Ukrainian].
6. Melnikova, N. (2013) *Istoriya fizicheskoy kultury i sporta: uchebnyk [The history of physical culture and sport : textbook].* Moscow :Sovetskiysport [in Russian].
7. Ovcharuk, I. (2008) Systema fizychnoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv z likvida tsiinaslid kivnadzvy chainykhysytu atsii [The system of physical preparation of future specialists in extraordinary situations]. *Extended abstract of Candidate's thesis.* –Lviv [in Ukrainian].
8. Olkhovyi, O. (2013) Teoretyko-metodychni zasady systemy fizychnoi pidhotovkyku rsantiv vyshchey hviiskovykh navchaln ykhzakladiv [Theoretical and methodological basis of the system of physical preparation of the cadets in higher educational establishments]. *Extended abstract of Doctor's thesis.* – Kyiv [in Ukrainian].
9. Paievskiy, V. Spetsialna fizychna pidhotovka kursantiv VVNZ protypovit rianoib orony Sukhoput nykhviisk ZSU [Special physical preparation of cadets of higher military education establishments of ground defence]. *Extended abstract of Doctor's thesis.* – Kharkiv [in Ukrainian].
10. Panhelova, N. & Minkin, D. (2015) Orhanizatsiia fizychnoi pidhotovky v armiiakh hprovodny khkrainsvitu [Organization of physical preparation in leading world armies]. *Visnyk Kamianets-Podilskoho nats. un-tuimeni Ivana Ohienka: Fizychny khovannia, sport i zdoro vialudyny. – Kamianets-Podilskii van Ohienkonati onaluniversitybulletin : Physical education, sport and man's health.* 8. 268 – 274 [in Ukrainian].
11. Panhelova, N. (2010) *Istoriia fizychnoi kultury: navch. posibnyk [The history of physical culture and sport : textbook].* Kyiv :OsvitaUKrainy [in Ukrainian].
12. Prystupa, Ye. (1995) *Narodna fizychna kultura ukrainsiv Folk physical culture of Ukrainians].* Lviv: USA [in Ukrainian].
13. Prontenko, K. Udoskonalennia fizychnoi pidhotovlenosti kursantiv operatorsky khspetsialnoste izasoba myhyrovoh osport unayet apiper vynnoh onavch annia [The improving of physical preparation of cadets of operator's specialties by means of weight-lifting]. *Extended abstract of Candidate's thesis.* – Lviv [in Ukrainian].
14. Romanchuk, V. Obgruntuvann iazmistutao rhanizats iiformfyz chnoipidhotov kykursantivyshch ykhviiskovykh navchal nykhzakladi vtekhnichn ohoprofilii [Justification of content and organization of physical preparation of cadets of higher education establishments of technical profile]. *Extended abstract of Candidate's thesis.* – Lviv [in Ukrainian].
15. Romanchuk, V. (2012) *Fizychna pidhotovka kursantiv viiskovykh navchalnykh zakladiv Sukhopu tnykhviisk Zbroinykh Sy UKrainy: monohrafiia [Physical preparation of cadets of military education establishments of ground troops of Ukrainian Military Forces].* Lviv: ACB [in Ukrainian].
16. Solopchuk, M. (2001) *Istoriia fizychnoi kultury i sportu : navchalnyi posibnyk [The history of physical culture and sport : textbook].* Kamianets-Podilskiy : «Abetka-Nova» [in Ukrainian].
17. Tsos, A. (2014) *Istoriia fizychnoho vyk hovannianaterenakh UKrainy z naida vnishykhc hasivd opochatku XXst. : (navch. posib. dliastud. vyshch. navch. zakl.) [The history of physical education in Ukraine from ancient times until the beginning of XX century : (textbook for student of HEE)].* Lutsk :East-European Lesia Ukrainka National University [in Ukrainian].
18. Schegolev, V. (2014) Fizicheskaya podgotovka v voennyiho brazovatelnyi hsystemah SShA [Physical preparation in USA military educational systems]. *Teoriya i praktika fizicheskoy kultury. – Theory and practice of physical culture.* 9. 55-60 [in Russian].

Приходько П. Ю.
старший викладач кафедри фізичного виховання
Призовський державний технічний університет

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА СТАН ЗДОРОВ'Я

В статті проаналізовано сучасний стан фізичного здоров'я студентської молоді та вплив занять з фізичного виховання на його покращення. Охарактеризовано сучасні тенденції в системі фізичного виховання та їх вплив на стан здоров'я здобувачів вищої освіти. Визначено причини негативної динаміки зниження рухової активності та відвідуваності занять з фізичного виховання. Запропоновано нові підходи до вирішення даної проблеми.

Ключові слова: фізичне виховання, рухова активність, здобувачі вищої освіти.

Приходько П. Е. Современные тенденции в системе физического воспитания соискателей высшего образования и их влияние на состояние здоровья. В статье проанализировано современное состояние физического здоровья студенческой молодежи и влияние занятий по физическому воспитанию на его улучшение. Охарактеризованы современные тенденции в системе физического воспитания и их влияние на состояние здоровья соискателей высшего образования. Определены причины негативной динамики снижения двигательной активности и посещаемости занятий по физическому воспитанию. Предложены новые подходы к решению данной проблемы.

Ключевые слова: физическое воспитание, двигательная активность, соискатели высшего образования.

Приходько П. Current trends in the system of physical education of applicants for higher education and their impact on health. The article analyzes the current state of physical health of students and the impact of physical education classes on its improvement. Characterized by modern trends in the system of physical education and their impact on the health of applicants for higher education. The causes of the negative dynamics of decrease in motor activity and attendance of physical education